

ΑΣΣΑΡ: «Ο Κουρσάρος». Θίασος Μαρίκας Κοτοπούλη.

Ένα έργο γεμάτο ποίηση και φλογερό πάθος. Ένα παιχνίδι ποιητικό, που ένώνει σε δυο δυνατές εικόνες αγάπης τη φαντασία με την πραγματικότητα, τόνειρο με τη ζωή.

Μια ιστορία έρωτική από κείνες που αποτελούσαν την ομορφιά της ρωμαντικής εποχής, ξεθάβεται από ένα σκηνοθέτη και δυο συγγραφείς και γίνεται τέχνη. Μά έχει τόση ζωή μέσα της ή παλιά αυτή ιστορία και την κυβερνά τέτοιο πάθος, που ξεπερνά τα σύνορα μιας απλής καλλιτεχνικής δημιουργίας. Μεταμορφώνεται σε ζωή πάλι, έμφυσά την πνοή της στους καλλιτέχνες που την ενσαρκώνουν και ξαναζωντανεύει τους ήρωές της, υποβάλλοντας την αγάπη τους σε δυο άλλες νέες καρδιές. Έτσι ή Τζώρτζια δεν παίζει μόνο το ρόλο της Άγγελίνας. Τη ζει, ενσαρκώνεται στη μορφή της, κληρονομεί την αγάπη της, κι' ο ιδιόρρυθμος καλλιτέχνης που παίζει δίπλα της, είναι γι' αυτήν ο κουρσάρος ο ίδιος, που σε μια νέα μετενσάρκωση έρχεται να ζητήσει τη συνέχεια της αγάπης του, που βέβαια δεν μπορεί να χάθηκε, αφού ήταν τόσο μεγάλη.

Αυτή είναι η πρόθεση κι' η αισθητική επιδίωξη του Γάλλου δραματικού: Να δείξει τη δύναμη της υποβολής, που μια μεγάλη αγάπη μπορεί να ξυπνήσει με τη μορφή της τέχνης. Οι μεταφυσικές λεπτομέρειες, τόνειρο της Τζώρτζιας, το ρολόι πού, ύστερα από τόσα χρόνια, ξαναδουλεύει, ή μυστική κλειδαριά, το σάλι, δεν είναι παρά ωραία ευρήματα, που τονώνουν την υποβλητικότητα του έργου, συνδέοντας επιδέ-

ξια τη ζωή με τη φαντασία, το παρόν με το παρελθόν.

Δεν πιστεύω να πρέπει ν' αποδοθεί πρόθεση μεταφυσικής, επίδραση Πιραντέλλο ή Αιγυπτιακής θρησκευσιολογίας. Το έργο, που και μόνη ή βαθύτατα ποιητική του ουσία του δίνει το μυστηριακό χρώμα και την ατμόσφαιρα του ονείρου, δε θάταν ολοκληρωμένο αν επιζητούσε μ' αυτό τον έξωτερικό τρόπο, το σχεδόν διακοσμητικό, να υποστηρίξει μια μεταφυσική θέση που βέβαια γεννά βαρύτερες απαιτήσεις. Ένω τώρα μόνο με την αισθητική φιλοδοξία και την απλή εξεικόνιση ενός φλογερού πάθους μέσα στα ανθρώπινα ψυχολογικά πλαίσια, ο σκοπός — μόλο που ή δράση χαλαρώνεται αρκετά στις ρεαλιστικές σκηνές του δεύτερου μέρους — πετυχαίνεται έντελως.

Η δραματική ιστορία δε συνεπαίρνει μόνο την Τζώρτζια και τον έραστή της, μα και το θεατή, που τυλίγεται δίχως να το νιώσει στη γοητευτική περιπέτεια της παλιάς εποχής που ζωντανεύει. Έτσι αποδείχεται μια φορά ακόμη πως το θέατρο δεν είναι μόνο ζωή, χαρακτήρες και δράση. Είναι προπαντός ποίηση και μόνο αυτή, σαν δοθεί με τη δύναμη και την ομορφιά που αποτελεί την ουσία της, κάνει το θέατρο τέχνη πιο πάνω απ' τη ζωή και τη μίμηση.

Στ' ανέβασμα δόθηκε αρκετά το ποιητικό χρώμα, ιδιαίτερα στις σκηνές της Άγγελίνας και του Κουρσάρου. Θαρρώ όμως πως δόθηκε μεγαλύτερη σημασία στα μεταφυσικά σημεία, κι' ή κ. Μυράτ, που ήταν έξοχη σαν Άγγελίνα, έξακολουθούσε να ζει σαν υπνωτισμένη το ρόλο της και σαν Τζώρτζια, δίνοντας έτσι την εντύπωση πως ήταν ή ίδια ή Άγγελίνα σε άλλη μορφή.

Αντίθετα ο κ. Παπός κράτησε άριστα την ισορροπία ανάμεσα στ'όνειρο και στην πραγματικότητα κι' οι μεταπτώσεις του, πολύ φυσικές, άφιναν να φανεί το διπλό πρόσωπο, ή επίδραση της αγάπης ενός πεθαμένου κι' ή ζήλεια κι' ή αγωνία ενός ζωντανού που ζητά ναπολυτρωθεί και ναγαπηθεί για τον εαυτό του. Κι' είχε τόση έξαρση στις στιγμές του πάθους, που κι' ή κ. Μυράτ ανταποκρίθηκε με πολλή δύναμη στην απόδοσή τους.

Οι άλλοι ήθοποιοί, αν εξαιρέσουμε τον κ. Γιαννίδη που σα σκηνοθέτης είχε τόση άνεση, τον κ. Σπύρο Μουσούρη και τον κ. Ζερβό, δεν ανταποκρίθηκαν στο πνεύμα του έργου. Άλλοι ήσαν άπειροι, άλλοι μονότονοι κι' υπερβολικοί. Κι' όμως ή ελάχιστη παραφωνία σκοτώνει την έξαρση σ' ένα ποιητικό έργο.

Τα σκηνικά της πρώτης πράξης ήσαν πολύ υποβλητικά. Το τελευταίο όμως δεν έδινε την εντύπωση καραβιού κι' ο όγκος του έπνιγε τον όριζοντα που σ' ένα έργο ατμοσφαιρας είναι απαραίτητος.

Η μετάφραση του κ. Παπα κράτησε την υποβλητικότητα και την ποίηση του έργου.

ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ